

ZO doen we dat...

**Protocolen
voor de zelfstandig
Zorg Ondernemer**

COZUZ

**Leernetwerk zelfstandig
ondernemers in de zorg**

ZO doen we dat...

COLOM

www.goodcaresupport.nl/www.decontextschool.nl/www.goedzorgen.nl 2009

Deze tekst mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook onder vermelding van de auteurs Caren Kunst, Ben Venneman en Jacqueline Noorbergen. De inhoud mag niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden.

www.goodcaresupport.nl/www.decontextschool.nl/www.goedzorgen.nl 2009

ZO doen we dat...

“**ZO** doen we dat...”

Voor u ligt het “**ZO** doen we dat...” protocollenboek voor voorbehouden en risicovolle handelingen voor zelfstandige **zorg**ondernemers in zorgsituaties waarbij voorbehouden of risicovolle handelingen worden uitgevoerd.

Misschien denkt u... weer nieuwe protocollen... waarom?

Inderdaad, er bestaan al verschillende protocollen voor de voorbehouden en risicovolle handelingen. Vreemd genoeg missen die allemaal de specifieke invalshoek zoals u die als zelfstandig zorgverlener tegenkomt. Praktisch effectieve interventies worden vaak niet benoemd. Bij het samenstellen van deze nieuwe protocollen hebben wij juist u, als zorgverlener, centraal gesteld. Het is uw taak om de zorgvrager zo goed mogelijk te begeleiden tijdens het uitvoeren van de handelingen. Dat maakt deze nieuwe protocollen praktisch en concreet.

We hebben gekozen voor een losbladig systeem zodat u als gebruiker zelf kunt bepalen welke protocollen wel of niet gaat gebruiken.

Deze protocollen ondersteunen u bij het leveren en uitvoeren van hoogwaardige zorg in de zorgsituatie. Met deze protocollen laat u uw opdrachtgever (de arts, de zorgvrager,...) zien dat u serieus en op verantwoorde wijze het ondernemerschap in de zorg uitvoert. Dit protocollenboek prikkelt tevens de bewustwording van de zelfstandige zorgondernemer. Voordat u een zorgvraag aanneemt is het belangrijk dat u kijkt naar uw eigen kwaliteiten en ervaringen. U draagt zelf de verantwoordelijkheid voor alle keuzes die u maakt binnen de aangeboden zorgverlening. De wet BIG is hier duidelijk over... niet bekwaam is niet bevoegd.

Als u als zelfstandig zorgondernemer een opdracht krijgt van een arts of een zorgvrager om een voorbehouden of risicovolle handeling uit te voeren bij een zorgvrager, dan zult u zich misschien afvragen:

- Kan ik dit wel?
- Mag ik dit wel?
- Wil ik dit wel?
- Weet ik wel wat ik moet doen?
- ... en waarschijnlijk zullen er nog meer vragen u te binnen schieten...

Welke overwegingen heeft u als u een opdrachtgever moet melden of u de handeling wel of niet op verantwoorde wijze kunt uitvoeren? We hebben in dit “**ZO** doen we dat...” protocollenboek een paragraaf opgenomen waarin we u vragen aanbieden ter reflectie en beoordeling van uw capaciteiten ten aanzien van medisch technisch

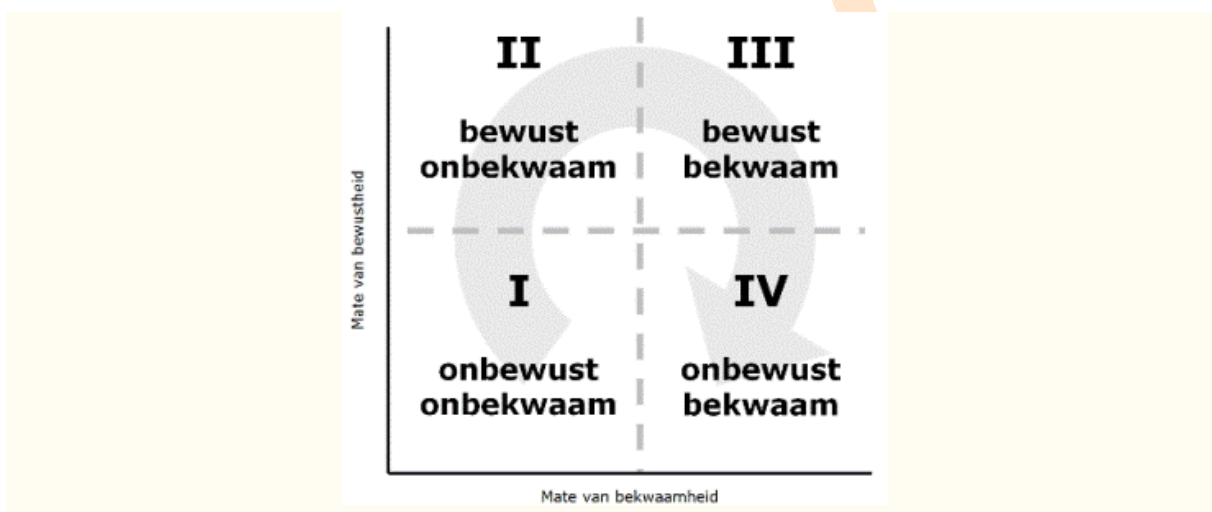

ZO doen we dat...

handelen. Deze vragen helpen u keuzes te maken in het wel of niet veilig en verantwoord uitvoeren van voorbehouden en risicovolle handelingen.

Het reflecteren op keuzes, overwegingen en toetsen van eigen mogelijkheden of vaardigheden gaat volgens ons via het vierstapsleerproces. We willen u deze informatie niet onthouden. Het model beschrijft de verschillende fases die in een leerproces doorlopen worden.

Van bewust onbekwaam naar onbewust bekwaam in het uitvoeren van voorbehouden en risicovolle handelingen

Voorbeeld van zo'n leerproces is het leren katheteriseren tijdens een zorgopleiding. De handeling ziet er eenvoudig uit als iemand het voordoet. Op dat moment ben je *onbewust onbekwaam*. De consequenties en risico's van de uit te voeren handeling hebt u nog niet op een rijtje...

Als u voor de eerste keer zelf gaat katheteriseren komt u erachter wat er allemaal bij komt kijken en hoeveel oefening er nodig is om deze voorbehouden handeling op verantwoorde wijze uit te voeren. Sommige mensen hebben dan het idee dat het ze nooit gaat lukken: Op dit moment spreken we dan van *bewust onbekwaam* zijn... en ook dit kan u als zorgverlener een onprettig gevoel geven.

Door ervaring krijgt u de uit te voeren handeling in de vingers en gaat het u steeds gemakkelijker af. U wordt *bewust bekwaam*.

Tenslotte na heel veel oefening lijken de dingen als vanzelf te gaan. U wordt *onbewust bekwaam*.

ZO doen we dat...

Met dit model willen we u bewust maken waarom bepaalde fases van een leerproces onaangenaam voelen. Hierdoor wordt het eenvoudiger deze fases te herkennen en gewoon te doorstaan waardoor u uiteindelijk op verantwoorde wijze kwalitatief goede zorg kunt verlenen als zelfstandig zorgondernemer.

Bedenk dat u bij het uitvoeren van eenzelfde handeling toch steeds opnieuw in deze verschillende fases kunt terecht komen. Elke zorgvrager is anders... de reden dat u een handeling bij deze zorgvrager uit moet voeren ook. U zult dus steeds nieuwe dingen ontdekken die u nog niet kende.

Wet BIG

In de wettekst van de wet BIG staat: "De verzorgende/ verpleegkundige mag een voorbehouden handeling alleen uitvoeren indien zowel zijzelf als de opdrachtgever redelijkerwijs mag aannemen dat zij beschikt over de bekwaamheid om de opdracht naar behoren uit te voeren."

Stel uzelf de volgende vragen voordat u een opdracht voor voorbehouden of risicovolle handeling accepteert:

- ✓ Handel ik in opdracht van de arts ?
- ✓ Is deze opdracht schriftelijk bevestigd met een ondertekend en gedateerd uitvoeringsverzoek?
- ✓ Ben ik bevoegd en bekwaam genoeg om de handeling uit te voeren?
- ✓ Kan ik de handeling uitvoeren in overeenstemming met de aanwijzingen van de arts?
- ✓ Weet ik wat de indicatie is voor de handeling?
- ✓ Heb ik voldoende kennis van de situatie en de zorgvrager om deze vaardigheid verantwoord uit te voeren?
- ✓ Is er een protocol aanwezig?
- ✓ Heb ik de benodigde materialen om het protocol verantwoord te kunnen volgen?
- ✓ Kan ik omgaan met eventuele complicaties voor, tijdens en na het uitvoeren van de handeling?
- ✓ Heb ik mijn bedrijfsrisicoverzekering en mijn beroepsaansprakelijkheid goed geregeld?
- ✓ ...
- ✓ ...
- ✓

1 logboek voorbehouden en risicovolle handelingen, (te bestellen bij good care support/goed zorgen via www.goedzorgen.nl)

ZO doen we dat...

Ter illustratie bieden we u op de volgende pagina een voorbeeld van een uitvoeringsverzoek. U kunt naar eigen inzicht dit uitvoeringsverzoek aanpassen.

COLOON

ZO doen we dat...

Uitvoeringsverzoek tot medisch handelen

De huisarts of specialist

Naam: _____
Adres: _____
Woonplaats: _____
Telefoon: _____

Verzoekt zelfstandig zorgondernemer

Naam: _____
Adres: _____
Woonplaats: _____
Telefoon: _____

Ten behoeve van cliënt

Naam: _____
Geb. datum: _____
Adres: _____
Woonplaats: _____
Telefoonnummer: _____

De volgende medische handeling uit te voeren

Gewenste handeling: _____
Indicatie: _____
Tijdstip(pen) van uitvoering: _____
Geldigheidsduur van de opdracht: _____
Specificatie van de handeling: _____
Naam medicijn/vloeistof: _____
Exacte dosering per keer: _____
Eventueel te verwachten complicaties/bijwerkingen: _____
Bijzonderheden: _____

Datum: _____

Handtekening arts:

Datum: _____

Handtekening zelfstandig zorgondernemer:

Deze opdracht wordt wel/niet* geaccepteerd.

Reden niet accepteren: _____

Handeling is doorgesproken met de zorgvrager. Zorgvrager geeft toestemming voor het uitvoeren van deze handeling door (naam zelfstandig zorgondernemer)

Datum: _____

Handtekening zorgvrager:

Alle handelingen worden uitgevoerd volgens de "**ZO** doen we dat..." zorgprotocollen van COZOZ.